SUOMEN ASIANAJAJALIITTO
FINLANDS ADVOKATFÖRBUND

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Asia: **HE 268/2016 vp** Hallituksen esitys eduskunnalle yhdistelmärangaistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Lakivaliokunnan kuuleminen 30.3.2017 klo 10.00

Suomen Asianajajaliitto kannattaa ehdotettua sääntelyä eräin tarkennuksin.

Asianajajaliitto yhtyy ehdotuksessa esitettyyn näkemykseen siitä, että koko rangaistusaikaa suorittavat vangit erityisryhmänä tarvitsevat vapautuessaan erityistä tukea. Ehdotettu yhdistelmä, jossa vapautumisen jälkeen olisi vuoden mittainen valvonta-aika tukitoimineen, on onnistunut paitsi yhteiskunnan myös vangin itsensä kannalta. Ehdotettu sääntely lisää osaltaan yleistä turvallisuutta ja tukee vapautuvan vangin sopeutumista yhteiskuntaan. Sääntelylle on katsottava olevan painava yhteiskunnallinen tarve ja perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävät perusteet.

Valittu systematiikka, jossa yhdistelmärangaistusta käsitellään täysin itsenäisenä rangaistusmuotona, on selkeä ja helposti sovitettavissa olemassa olevaan rangaistusjärjestelmään.

Uutta järjestelmää rakennettaessa on huolehdittava kuitenkin siitä, että heikossa taloudellisessa tilanteessa olevat vangit eivät asunnottomuuden vuoksi joudu tosiasiallisesti heikompaan asemaan en vuoksi, että heidän kohdallaan saatetaan katsoa tämän olosuhteen vuoksi olevan este täytäntöönpanolle. Sen vuoksi järjestelmän toteutuksessa tulee mahdollistaa erilaisten tukimuotojen käyttö, jotta asunnottomuus ei tosiasiallisesti muodostuisi yhdenvertaisuusvaatimuksen kannalta ongelmalliseksi.

Ehdotus sisältää säännöksen (16 § 2) siitä, että mikäli valvonta-ajan täytäntöönpanoa ei voitaisi jatkaa taikka riittävää valvontaa järjestää 1 momentissa tarkoitetun esteen taikka valvottavan laitoshoitoa vaativan sairauden, tapaturman tai muun näihin rinnastettavan esteen vuoksi, tuomioistuimen on muunnettava valvonta-ajasta suorittamatta oleva osa

ehdottomaksi vankeudeksi. Valvonta-ajan suorittamatta olevan osan muuntaminen ehdottomaksi vankeudeksi vaikuttaa liian ankaralta seuraamukselta, mikäli kysymyksessä on ehdotuksessa todetuin tavoin laitoshoitoa vaativa sairaus tai tapaturma. Sairaus tai tapaturma ovat lähtökohtaisesti valvottavasta riippumattomia syitä eikä valvottava näin ollen voi vaikuttaa niihin itse.

Asianajajaliitto kiinnitti sääntelyn valmisteluvaiheessa huomiota siihen, että valvottavan velvollisuuksien rikkomista koskevaa tunnusmerkistöä ei silloisessa ehdotuksessa oltu kirjattu suoraan lakiin. Nyt törkeätä velvollisuuksien rikkomista koskeva menettely on kuvattu riittävällä tarkkuudella.

Seuraamuksia koskeva muutoksenhaku on säännelty oikein, mutta valvonnan muuttaminen jopa lähes vuoden mittaiseksi ehdottomaksi vankeudeksi on ankaruudeltaan ja vastaajan oikeusaseman kannalta niin olennainen asia, että hänelle tulisi tässä yhteydessä varata mahdollisuus puolustajan määräykseen.

Helsingissä, 29. päivänä maaliskuuta 2017
Suomen Asianajajaliitto

Antti Riihelä
asianajaja, varatuomari
Helsinki